

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 28 września 2021 r.

PS-VI.431.2.10.2021.KS

**Szanowna Pani
Barbara Sulima
Dyrektor Domu nr 3 im. Janusza Korczaka
ul. Gołdapska 18A/3
19-400 Olecko**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.417.2021 z dnia 20 sierpnia 2021 r. /**akta kontroli str. 1-2/** zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Elku, w składzie:

1. Katarzyna Stefanowska - główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu nr 3 im. Janusza Korczaka w Olecku. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 13 września 2021 r. i zakończono w dniu 15 września 2021 r. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto zgodność zatrudniania pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej z wymaganymi kwalifikacjami, w świetle przepisów:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.) - zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/ Dom/ Jednostka/ kontrolowana Jednostka - co oznacza: Dom nr 3 im. Janusza Korczaka w Olecku,
2. Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Domu nr 3 im. Janusza Korczaka w Olecku, panią Barbarę Sulima,
3. Regulamin - co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Domu nr 3 im. Janusza Korczaka w Olecku,*

4. pracownicy pedagogiczni, kadra pedagogiczna, pracownicy - co oznacza: specjalistów oraz wychowawców zatrudnionych w Placówce do pracy z dziećmi i rodziną, o których mowa w art. 98 ustawy,
5. pracownicy niepedagogiczni - co oznacza: osoby zatrudnione do obsługi i administracji, o których mowa w art. 99 ust. 5 ustawy.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Jednostkę.

Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pani Barbary Sulima - Dyrektora Placówki. Ustaleń dokonano w oparciu o rozmowy przeprowadzone z wychowankami oraz pracownikami pedagogicznymi, analizę akt osobowych pracowników, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora oraz oględziny Jednostki.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z uchybieniem**.

Ustalenia z kontroli

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Dom nr 3 im. Janusza Korczaka w Olecku jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Powiat Olecki, przeznaczoną dla 14 wychowanków.

Działalność kontrolowanej Jednostki określa *Regulamin Organizacyjny Domu Nr 3 im. Janusza Korczaka w Olecku* przyjęty Uchwałą nr 298/2018 Zarządu Powiatu w Olecku z dnia 28 czerwca 2018 roku /**akta kontroli str. 3-20**/. Kontrolujący stwierdzili, że w Regulaminie określone zostały zadania wychowawców, natomiast zadania pozostałych pracowników pedagogicznych uwzględniono w ich zakresach czynności.

W dacie kontroli w Placówce było umieszczonych 13 dzieci, z których 1 przebywało w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, a 1 w młodzieżowym ośrodku socjoterapeutycznym. Wyciąg z ewidencji wychowanków stanowi **akta kontroli str. 21**.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

W celu zbadania zgodności zatrudnienia Dyrektora oraz pozostałych pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami, określonymi w przepisach prawa, sprawdzono kwalifikacje 100% kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą.

Ustalono, iż w okresie podlegającym kontroli, Jednostką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu, sprawował również funkcję Dyrektora pięciu innych placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Powiat Olecki /**akta kontroli str. 22**/.

Zgodnie z wykazem przedłożonym kontrolującym /**akta kontroli str. 22-24**/, na stanowiskach pracowników pedagogicznych zatrudnionych było łącznie dziewięć osób, w tym:

- pedagog - w wymiarze 1 etatu,
- psycholog - w wymiarze 1 etatu,
- pracownik socjalny - w wymiarze 1 etatu,
- starszy wychowawca-lider - w wymiarze 1 etatu,

- starszy wychowawca - w wymiarze 1 etatu,
- wychowawca - 3 osoby, łącznie w wymiarze 3 etatów,
- młodszy wychowawca - w wymiarze 1/2 etatu (zatrudniony od 02.11.2020 r.).

Na stanowiskach pracowników niepedagogicznych zatrudniano łącznie osiem osób /**akta kontroli str. 24-25/**, w tym:

- pielęgniarkę - w wymiarze 1 etatu,
- główną księgową - w wymiarze 1 etatu,
- sekretarkę - w wymiarze 1 etatu,
- starszego referenta ds. administracyjno-gospodarczych - w wymiarze 1 etatu,
- samodzielnego referenta ds. płac i kadr - w wymiarze 1 etatu,
- sprzątaczkę - w wymiarze 1 etatu,
- robotnika do prac ciężkich/kierowcę - w wymiarze 1 etatu,
- informatyka - na podstawie umowy o świadczenie usług.

Nadmienić należy, iż specjaliści (pedagog, psycholog, pracownik socjalny) oraz pracownicy niepedagogiczni, w ramach wskazanego etatu, świadczyli pracę jednocześnie dla pozostałych funkcjonujących w jednym budynku placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Powiat Olecki.

Ustalono, iż Dyrektor spełniał wymogi kwalifikacyjne przewidziane dla osób kierujących placówką opiekuńczo-wychowawczą, określone w art. 97 ust. 3 ustawy, tj. posiadał odpowiednie wykształcenie, co najmniej 3-letni staż pracy w instytucji zajmującej się pracą z dziećmi lub rodziną, a także aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, że jest zdolny do kierowania placówką opiekuńczo-wychowawczą.

Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji ustalono, że wszyscy pracownicy pedagogiczni spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w art. 98 ust. 1 ustawy, tj. posiadali odpowiednie wykształcenie.

Stwierdzono, że w aktach osobowych ww. osób znajdowały się oświadczenia potwierdzające spełnianie przez nich wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy tj., że:

- nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im zawieszona ani ograniczona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynikał z tytułu egzekucyjnego,
- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Ponadto ustalono, iż wszystkie osoby pracujące z dziećmi w kontrolowanej Jednostce zdolne były do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań do wykonywania tej pracy.

Kontrolujący ustalili również, że wszyscy pracownicy niepedagogiczni spełniali wymogi, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy, tj., że:

- są zdolni do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań do tej pracy,
- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, co zostało potwierdzone oświadczeniami pracowników.

Z informacji przekazanych przez Dyrektora wynika, że w okresie podlegającym kontroli wobec żadnego pracownika kontrolowanej Jednostki nie wszczęto postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego.

3. Zapewnienie zatrudnionym pracownikom prawa do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz udział pracowników w szkoleniach podwyższających lub wzmacniających ich kompetencje zawodowe

W myśl art. 98 ust. 4 ustawy, pracownicy pedagogiczni, mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Z informacji przekazanej przez Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 26-27** wynika, że wyżej wskazany przepis był realizowany w Placówce poprzez:

- spotkania kadry pedagogicznej z Dyrektorem Placówki w celu m.in. omówienia form i metod pracy z wychowankami,
- indywidualne rozmowy wychowawców z Dyrektorem (poradnictwo, wysłuchanie),
- indywidualne konsultacje wychowawców ze specjalistami zatrudnionymi w placówce (psycholog, pedagog),
- umożliwienie pracownikom korzystania ze szkoleń, mających na celu podnoszenie kompetencji oraz zapobieganie wypaleniu zawodowemu,
- udział pracowników w wydarzeniach integracyjnych i kulturalnych.

Kontrolujący ustalili, że na każdy rok kalendarzowy w Jednostce opracowywano „*Plan szkoleń w Domu nr 3 im. Janusza Korczaka w Olecku na rok (...)*” /**akta kontroli str. 28-29/**. Powyższy plan obejmował potrzeby szkoleniowe pracowników pedagogicznych, które wcześniej zgłaszali Dyrektorowi.

Dyrektor Jednostki poinformowała, że z uwagi na stan epidemiczny, w okresie podlegającym kontroli, w Placówce nie organizowano szkoleń w formie stacjonarnej. Pracownicy mieli natomiast możliwość uczestniczenia w szkoleniach odbywających się zdalnie. Ustalono, że z tej formy skorzystał pedagog oraz psycholog, którzy brali udział w następujących szkoleniach:

- *Praca z osobami chorymi psychicznie;*
- *FAS/FASAD - Płodowy Zespół Alkoholowy. Szkolenie dla opiekunów;*
- *Zatroskani XXI o zdrowiu psychicznym polskich nastolatków w czasie nauki zdalnej;*
- *Zaburzenia więzi emocjonalnych wśród dzieci przebywających w Domach Dziecka i Rodzinach Zastępczych;*
- *Dzieci i młodzież a ryzykowne zachowania w sieci – strategie wychowawczo-profilaktyczne wspierające bezpieczeństwo i efektywne wykorzystanie TIK* /**akta kontroli str. 23-24/**.

Z rozmów indywidualnych przeprowadzonych z kadrami pedagogiczną /**akta kontroli str. 30-37/** wynika, iż wszyscy pracownicy mogli liczyć na duże wsparcie Dyrektora Jednostki, zarówno podczas wspólnych spotkań, jak i indywidualnych konsultacji. Wychowawcy potwierdzili także, iż mieli możliwość skorzystania z porad psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego, oraz wsparcia wychowawcy-lidera. Pracownicy podczas rozmów z zespołem inspektorów wskazywali, że mają możliwość zgłaszania potrzeb w zakresie tematyki szkoleń, planowanych w danym roku kalendarzowym. W opinii pracowników Placówka umożliwia im

udział w szkoleniach. Osoby, z którymi przeprowadzono rozmowy, pozytywnie wypowiadały się również o atmosferze panującej w Domu.

4. Jakość wsparcia udzielanego przez pracowników Placówki w ocenie dzieci

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów przeprowadził w dniu 13 i 14 września 2021 r. indywidualne rozmowy kierowane z jedenaściorgiem wychowanków, przebywających w Domu w czasie przeprowadzania czynności kontrolnych, na temat udzielanego im wsparcia przez wychowawców, specjalistów i Dyrektora, a także jakości sprawowanej opieki **/akta kontroli str. 38-48/**.

Podczas rozmów indywidualnych z kontrolującymi, wszyscy wychowankowie pozytywnie wypowiadali się o wychowawcach, specjalistach pracujących w Placówce, a także Dyrektorze Domu. Potwierdzili zgodnie, że mogli liczyć na wsparcie i pomoc ww. osób. Dzieci jednogłośnie wskazały, że nie zdarzały się sytuacje, aby zwracając się z prośbą o pomoc do wychowawcy, pedagoga, psychologa, pracownika socjalnego, czy Dyrektora nie otrzymali jej. Wszyscy wychowankowie, z którymi przeprowadzono rozmowy stwierdzili, że zarówno wychowawcy jak i pozostali specjaliści pomagali im w rozwiązywaniu ich problemów. Dzieci nie zgłosiły uwag w zakresie wsparcia oraz jakości opieki w Placówce.

5. Inne ustalenia

W trakcie kontroli ustalono, że w Domu, w dwóch pokojach, w których przebywały dzieci, zostały zamontowane metalowe kraty. W związku z powyższym zwrócono się do Dyrektora o wskazanie przyczyny tego stanu rzeczy. Dyrektor w pisemnych wyjaśnieniach wskazała, iż: *W Domu nr 3 im. Janusza Korczaka w Olecku w dwóch pokojach wychowanków znajdują się po dwa okna. Na jednym oknie w każdym pokoju zostały zamontowane kraty z uwagi na powtarzające się ucieczki zagrażające życiu i zdrowiu wychowanków. Dom nr 3 znajduje się na I piętrze a okna z kratami usytuowane są nad daszkiem zabezpieczającym wejście do Domu nr 2. Zdarzało się, że (...) wychowankowie Domu nr 3 uciekali tymi właśnie oknami wychodząc na parapet, skakali na daszek, a następnie na chodnik(...). Rozmowy wychowawcze, wyjaśniające nasze obawy o bezpieczeństwo dzieci nie przynosiły pożądanych rezultatów. Wcześniej stosowane zabezpieczenia w postaci wzmocnionych klamek z kluczykiem (kilkukrotnie wymieniane) były notorycznie niszczone przez wychowanków. W związku z czym po konsultacjach z liderem Domu nr 3, została podjęta decyzja o założeniu krat w dwóch oknach nad daszkiem. Wówczas wychowankowie zaprzestali ucieczek **/akta kontroli str. 49-50/**.*

W ocenie kontrolujących montowanie krat w oknach pomieszczeń Placówki, w celu zapobieżenia ucieczkom wychowanków, nie powinno mieć miejsca. Kraty w oknach mogą bowiem stanowić istotną barierę, ograniczającą możliwość ewakuacji np. w przypadku pożaru.

Ponadto warunki w Placówce winny być jak najbardziej zbliżone do warunków domowych. Zastosowanie krat w oknach może powodować u wychowanków poczucie ograniczenia wolności, a także naruszać ich godność.

Przyczyną stwierdzonego uchybienia było przyjęcie przez Dyrektora niewłaściwego sposobu zapewnienia wychowankom bezpieczeństwa.

Zespół kontrolny zasugerował Dyrektorowi Jednostki rozważenie zastosowania innych rozwiązań technicznych np. w formie wymiany okuć w oknach (w których były zamontowane kraty), umożliwiających otwieranie ich tylko w sposób uchylny.

Podczas trwania czynności kontrolnych kraty w oknach zostały zdemontowane, w związku z tym odstąpiono od wydania zalecenia w powyższym zakresie.

6. Uwagi i wnioski

Mając na względzie pozytywne opinie wychowanków Placówki na temat jakości sprawowanej opieki, a także wsparcia udzielanego przez Dyrektora oraz pozostałych pracowników, rekomenduje się dalsze utrzymanie wysokiego poziomu świadczonych usług.

Na podkreślenie zasługuje fakt udzielania przez Dyrektora Jednostki dużego wsparcia wychowawcom, co niewątpliwie ma istotne znaczenie m.in. w zapobieganiu zjawisku wypalenia zawodowego.

W związku z tym, że uchybienie, stwierdzone w toku kontroli, zostało usunięte w trakcie trwania czynności kontrolnych, nie wydaje się zalecenia.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) od wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego. wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.).

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO**

Anna Słowińska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Katarzyna Henryka Stefanowska – główny Specjalista
Agnieszka Brzozowska – główny specjalista